

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2024/75

Karar Sayısı : 2025/134

Karar Tarihi : 17/6/2025

R.G.Tarih-Sayı : 14/10/2025-33047

İPTAL DAVASINI AÇAN: Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri Engin ALTAY, Özgür ÖZEL, Engin ÖZKOÇ ile birlikte 133 milletvekili

İPTAL DAVASININ KONUSU: 21/12/2021 tarihli ve 7346 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Dair Kanun'un 29. maddesiyle 5/5/2009 tarihli ve 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'a eklenen ek 1. maddenin Anayasa'nın 13., 26., 28., 35., 36. ve 153. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline ve yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmesi talebidir.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKMÜ

Kanun'un iptali talep edilen 29. maddesiyle 5894 sayılı Kanun'a eklenen ek 1. madde şöyledir:

“Yayın haklarının korunması

EK MADDE 1 – (Ek:21/12/2021-7346/29 md.)

(1) Türkiye Cumhuriyeti sınırları içindeki futbol müsabakalarına ilişkin yayınların internet ortamında hukuka aykırı olarak kullanıma sunulduğunun tespit edilmesi halinde, ihlalin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak (URL vb. şeklinde) erişimin engellenmesine Yönetim Kurulu tarafından karar verilir. Ancak, teknik olarak ihlale ilişkin içeriğe erişimin engellenmesi yapılamadığı veya ilgili içeriğe erişimin engellenmesi yoluyla ihlalin önlenemediği durumlarda, internet sitesinin tümüne yönelik olarak erişimin engellenmesi kararı verilebilir. Bu karar uygulanmak üzere 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 6/A maddesi gereğince Erişim Sağlayıcıları Birliğine gönderilir. Bu karara karşı bir hafta içinde sulh ceza hâkimliğine itiraz edilebilir. Erişimin engellenmesiyle ilgili iş ve işlemleri yapmak üzere TFF bünyesinde idari birim kurulur. Yönetim Kurulu, bu madde kapsamındaki yetkisini idari birimde görev alacak kişilere devredebilir.

(2) Türkiye Cumhuriyeti sınırları dışındaki futbol müsabakalarına ilişkin yayınların internet ortamında hukuka aykırı olarak kullanıma sunulduğunun tespit edilmesi halinde, yayın hakkı sahibinin talebi üzerine birinci fıkra hükmü uygulanır. Şu kadar ki, talebin yapılabilmesi için yayın hakkına ilişkin sözleşmenin TFF'ye bildirilmesi ve hak sahipliğinin ispat edilmesi zorunludur.

(3) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulu tarafından çıkartılacak talimatla belirlenir.”

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA, Engin YILDIRIM, Hicabi DURSUN, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Yıldız SEFERİNOĞLU,

Selahaddin MENTEŞ, Basri BAĞCI ve İrfan FİDAN'ın katılımlarıyla 24/3/2022 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, yürürlüğü durdurma talebinin esas inceleme aşamasında karara bağlanmasına OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. AYIRMA VE ESASA KAYIT KARARI

2. 21/12/2021 tarihli ve 7346 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 29. maddesiyle 5/5/2009 tarihli ve 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'a eklenen ek 1. maddenin iptaline ve yürürlüğünün durdurulmasına ilişkin davanın E.2022/21 sayılı davadan ayrılmasına, yeni bir esasa kaydedilmesine ve esas incelemenin bu yeni esas sayılı dosya üzerinden yürütülmesine 14/3/2024 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

IV. ESASIN İNCELENMESİ

3. Dava dilekçesi ve ekleri, Raportör Onur MERCAN tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, dava konusu kanun hükmü, dayanan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A. Genel Açıklama

4. 5894 sayılı Kanun'un 1. maddesinde anılan Kanun'un amacının her türlü futbol faaliyetlerini millî ve milletlerarası kurallara göre yürütmek, teşkilatlandırmak, geliştirmek ve Türkiye'yi futbol konusunda yurt içinde ve yurt dışında temsil etmek üzere özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip ve özerk Türkiye Futbol Federasyonunun (TFF) kurulması ile teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esas ile usullerin düzenlenmesi olduğu belirtilmiştir.

5. Kanun'un 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendinde kulüplerin televizyon, radyo, internet ile her türlü teknik cihaz ve benzeri araçlarla yapılacak müsabaka yayınlarından ve yayın organlarıyla yapacakları her türlü sözleşmelerden elde ettikleri gelirlerin yüzde onunun; (d) bendinde ise resmî ve özel millî müsabakalardan elde edilen gelirlerin kesintilerden sonra kalan net meblağı ile bu müsabakaların televizyon, radyo, internet, her türlü teknik cihaz ve benzeri araçlarla yayınlarından elde edilecek gelirlerin TFF'nin gelirleri olduğu düzenlenmiştir.

6. 13. maddenin (1) ila (3) numaralı fıkralarında ise Türkiye Cumhuriyeti sınırları içindeki tüm futbol müsabakalarının televizyon, radyo, internet, her türlü teknik cihaz ve benzeri araçlarla yayımlanmasına, iletilmesine, yayınların düzenlenmesine ve programlanmasına münhasıran TFF Yönetim Kurulunun (Yönetim Kurulu) yetkili olduğu, anılan yetkinin özellikle TFF'nin yayın haklarının merkezî olarak pazarlanmasını ve elde edilen gelirin yetkili organlar tarafından alınan kararlar uyarınca kulüplere dağıtılmasını kapsadığı, ayrıca millî müsabakaların şifreli olarak yayımlanamayacağı belirtilmiştir.

B. Anlam ve Kapsam

7. 5894 sayılı Kanun'un dava konusu ek 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında Yönetim Kuruluna Türkiye Cumhuriyeti sınırları içindeki futbol müsabakalarına ilişkin olarak internet ortamında hukuka aykırı olarak kullanıma sunulan yayınlara erişimin engellenmesine yönelik olarak karar verme yetkisi tanınmıştır. Anılan fıkra uyarınca Yönetim Kurulu ihlalin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak (URL vb. şeklinde) erişimin engellenmesi kararı verebilecektir. Teknik olarak erişimin engellenemediği veya ilgili içeriğe erişimin engellenmesi yoluyla ihlalin önlenemediği durumlarda ise internet sitesinin tümüne yönelik olarak erişimin engellenmesine de karar verilebilecektir.

8. Fıkra da ayrıca bu kapsamda alınan kararların uygulanmak üzere 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'un 6/A maddesi gereğince Erişim Sağlayıcıları Birliğine gönderileceği ve ilgililerin bu karara karşı bir hafta içinde sulh ceza hâkimliğine itiraz edebileceği belirtilmiştir. Fıkra ya göre söz konusu iş ve işlemleri yapmak üzere TFF bünyesinde idari birim kurulacak ve Yönetim Kurulu kural kapsamındaki yetkisini anılan birimde görev alacak kişilere devredebilecektir.

9. 5894 sayılı Kanun'un dava konusu ek 1. maddesinin (2) numaralı fıkrasında ise Türkiye Cumhuriyeti sınırları dışındaki futbol müsabakalarına ilişkin yayınların internet ortamında hukuka aykırı olarak kullanıma sunulduğunun tespit edilmesi hâlinde yayın hakkı sahibinin talep etmesi şartıyla (1) numaralı fıkra hükmünün uygulanması öngörülmüştür. (2) numaralı fıkra ya göre yayın hakkı sahibinin talepte bulunabilmesi için yayın hakkına ilişkin sözleşmenin TFF'ye bildirilmesi ve hak sahipliğinin ispat edilmesi gerekmektedir.

10. Kuralın (3) numaralı fıkrasında da Yönetim Kuruluna maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisi tanınmıştır.

C. İptal Talebinin Gerekçesi

11. Dava dilekçesinde özetle; dava konusu kuralın hukuka aykırı yayına erişimin engellenmesine ilişkin olarak Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında belirtilen ölçütleri taşımadığı, kuralla özel hukuk tüzel kişisine temel hak ve özgürlüklere müdahale yetkisinin tanındığı ancak kuralda bu yetkinin devredilebileceği idari birimde görev yapacak kişilerin tarafsızlığı ve bağımsızlığına ilişkin olarak herhangi bir düzenlemeye yer verilmediği, ayrıca erişimin engellenmesi kararının hâkim onayına sunulmasının öngörülmediği, sulh ceza hâkimliklerine itiraz yolunun açık olmasının ise güvence oluşturmadığı, kuralın özgürlüğün esas sınırlamanın istisna olduğuna ilişkin ilkeyle çeliştiği ve keyfi uygulamalara karşı önlem içermediği, doksan dakikalık futbol müsabakası sürecinde kuralda belirtilen işlemlerin tamamlanamayacağı, bu nedenle kuralın elverişlilik ilkesine uygun olmadığı, çelişmeli yargılama ve silahların eşitliği ilkeleriyle de bağdaşmadığı, Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru kararlarında ortaya konulan ilkelere aykırı şekilde erişimin engellenmesine imkân tanıyan kuralla Anayasa Mahkemesi kararlarının bağlayıcı olduğuna ilişkin anayasal hükmün de ihlal edildiği belirtilerek kuralın Anayasa'nın 13., 26., 28., 35., 36. ve 153. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Ç. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

1. Maddenin (1) Numaralı Fıkrasının İncelenmesi

12. Anayasa'nın 26. maddesinin birinci fıkrasında "*Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet Resmî makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar. Bu fıkra hükmü, radyo, televizyon, sinema veya benzeri yollarla yapılan yayımların izin sistemine bağlanmasına engel değildir.*" denilmek suretiyle ifade özgürlüğü güvence altına alınmıştır.

13. Anılan maddeye ilişkin olarak Danışma Meclisinin kabul ettiği metnin gerekçesinde maddeyle kişiye düşünce ve kanaatlerini her türlü araçla açıklama ve yayma özgürlüğünün tanındığı, bu bağlamdaki hükmün düşünce ve kanaat özgürlüğünün dinamik uzantısını oluşturduğu, maddenin birinci fıkrasında kitle haberleşmesinin de ifade özgürlüğü kapsamında bulunduğu açıkça belirtildiği ifade edilmiştir.

14. Dava konusu kural, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içindeki futbol müsabakalarıyla ilgili yayınların internet ortamında hukuka aykırı olarak kullanıma sunulduğunun tespit edilmesi hâlinde ilgili yayın, kısım ve bölüme ya da internet sitesinin tümüne erişimin engellenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir.

15. Bilim ve teknolojiadaki gelişmenin önemli bir ürünü olan *internet* düşünce ve kanaatlerin açıklanmasında kullanılan etkili bir alanı oluşturmaktadır. Düşünce ve kanaatlerin internet üzerinden ifade edilmesi Anayasa'nın 26. maddesinin birinci fıkrasında belirtilen *düşünce ve kanaatlerin başka yollarla açıklanması* kapsamında kalmaktadır (aynı yöndeki değerlendirme için bkz. AYM, E.2022/6, K.2024/225, 25/12/2024, § 33).

16. Bu itibarla Türkiye Cumhuriyeti sınırları içindeki futbol müsabakalarıyla ilgili yayınların internet ortamında hukuka aykırı olarak kullanıma sunulduğunun tespit edilmesi hâlinde ilgili yayın, kısım ve bölüme ya da internet sitesinin tümüne erişimin engellenmesini düzenleyen kuralın ifade özgürlüğüne yönelik bir sınırlama öngördüğü açıktır.

17. Anayasa'nın 13. maddesinde "*Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.*" denilmektedir. Buna göre ifade özgürlüğüne sınırlama getiren düzenlemelerin kanunla yapılması gerekmektedir.

18. Bu kapsamda ifade özgürlüğünü sınırlamaya yönelik bir kanuni düzenlemenin şeklen var olması yeterli olmayıp yasal kuralların keyfilğe izin vermeyecek şekilde belirli ve öngörülebilir nitelikte olması gerekir.

19. Esasen temel hakları sınırlayan kanunun bu niteliklere sahip olması Anayasa'nın 2. maddesinde güvence altına alınan hukuk devleti ilkesinin de bir gereğidir. Hukuk devletinde, kanuni düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfî uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesi gerekir. Kanunda bulunması gereken bu nitelikler hukuki güvenliğin sağlanması bakımından da zorunludur. Zira bu ilke hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar (AYM, E.2015/41, K.2017/98, 4/5/2017, §§ 153, 154). Dolayısıyla Anayasa'nın 13. maddesinde sınırlama ölçütü olarak belirtilen kanunilik, Anayasa'nın 2. maddesinde güvenceye bağlanan hukuk devleti ilkesi ışığında yorumlanmalıdır.

20. Bu bağlamda kanunilik şartının bir gereği olarak ifade özgürlüğüne yönelik sınırlama getiren hükümlerde öngörülen yetkinin kapsamı ile kullanılma usulünün yeterli bir açıklıkta düzenlenmesi gerekmektedir (bazı farklılıklarla birlikte bkz. AYM, E.2015/76, K.2017/153, 15/11/2017, § 32).

21. Kural uyarınca Türkiye Cumhuriyeti sınırları içindeki futbol müsabakalarına ilişkin yayınların internet ortamında hukuka aykırı olarak kullanıma sunulduğunun tespit edilmesi durumunda öncelikle ilgili yayın, kısım ve bölüme (URL vb. şeklinde) erişim engellenecektir. Bu suretle ihlalin önlenememesi hâlinde ise ilgili internet sitesinin tümüne erişim yasağı getirilecektir.

22. Kuralda ilgili içeriğe veya internet sitesinin tümüne erişimi engellenme yetkisinin Yönetim Kurulu ve TFF bünyesinde kurulacak idari birim tarafından kullanılacağı öngörülmüştür. Kural, Yönetim Kurulu ve idari birim tarafından verilecek erişimin engellenmesi kararının hâkim veya mahkeme onayına sunulmasına yönelik bir hüküm içermemektedir.

23. Türkiye Cumhuriyeti sınırları içindeki futbol müsabakalarına ilişkin yayınların internet ortamında hukuka aykırı olarak kullanıma sunulması durumunda ilgili içeriğe veya internet sitesinin tümüne erişimi engelleyecek mercileri belirlemek kanun koyucunun takdir yetkisi kapsamındadır. Bununla birlikte erişimin engellenmesi gibi ağır bir sınırlama aracının yargısal makamların onayına tabi olmaksızın kullanılması hususunda ilgili mercilere yetki tanıyan düzenlemelerin keyfi uygulamalara karşı önlem içermesi gerekir.

24. 5894 sayılı Kanun'un 1. maddesinde TFF'nin özel hukuk hükümlerine tabi olduğu belirtilmiştir. Anılan Kanun'un 4. maddesinin (5) numaralı fıkrasının (c) bendinde ise Yönetim Kurulunun TFF'nin merkez teşkilatı içinde yer aldığı düzenlenmiştir.

25. Bu bağlamda öncelikle TFF'nin tüzel kişiliğinin niteliğinin ortaya konulması gerekmektedir. Nitekim özel hukuk hükümlerine tabi olduğunu öngören düzenleme, TFF'nin kamu tüzel kişiliğini haiz olup olmadığının belirlenmesi bakımından tek başına yeterli bir ölçüt değildir (bazı farklılıklarla birlikte bkz. AYM, E.2021/14, K.2023/173, 11/10/2023, §§ 67, 68; E.2021/78, K.2024/181, 5/11/2024, §§ 56-59; *Kemal Kılıç* [GK], B. No: 2019/16400, 28/7/2022, §§ 40, 41).

26. Kanun'un 1. maddesinde TFF'nin özerk bir kuruluş olduğu belirtilmiştir. Özerkliğin esas itibarıyla kamu kuruluşlarının yürüttükleri hizmeti düzenleme bakımından diğer kamu otoritelerinden bağımsız olduklarını ifade etmek için kullanılan bir kavram olduğu açıktır. Buna göre TFF'nin kanunla kurulması ve özerk bir kuruluş olması kamuyla bağlantısını gösteren unsurlardır.

27. Diğer yandan 3. maddenin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde Türkiye'deki her türlü futbol faaliyetini yürütmek, düzenlemek ve denetlemek, (b) bendinde Türkiye'yi futbol ile ilgili konularda yurt dışında temsil etmek; (g) bendinde ise şiddet, şike, teşvik primi, ırkçılık, doping ve her türlü ayrımcılıkla mücadele etmek TFF'nin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır. Dolayısıyla TFF'nin kamu gücü kullanmak suretiyle kamu hizmeti niteliği taşıyan faaliyetler yürüttüğü anlaşılmaktadır.

28. Anayasa Mahkemesinin 6/1/2011 tarihli ve E.2010/61, K.2011/7 sayılı kararında futbol alanındaki uyuşmazlıklara ilişkin olarak mahkemeye başvurulmadan önce TFF Tahkim Kuruluna (Tahkim Kurulu) başvurma yükümlülüğünün öngörülebileceği ancak Tahkim Kurulu kararına karşı yargı yolunun açık tutulması gerektiği belirtilmek suretiyle 6. maddenin (4) numaralı fıkrasının Tahkim Kurulu kararları aleyhine yargı yoluna başvurulamayacağını düzenleyen kısmının iptaline karar verilmiştir.

29. Anılan iptal kararının ardından Anayasa'nın 59. maddesine 17/3/2011 tarihli ve 6214 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1. maddesiyle eklenen üçüncü fıkra da "*Spor federasyonlarının spor faaliyetlerinin yönetimine ve disiplinine ilişkin kararlarına karşı ancak zorunlu tahkim yoluna başvurulabilir. Tahkim kurulu kararları kesin olup bu kararlara karşı hiçbir yargı merciine başvurulamaz.*" denilmiştir.

30. Söz konusu anayasal düzenleme de bir spor federasyonu olan TFF'nin kamuyla bağlantısını göstermektedir.

31. 8. maddenin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinde başvuru harçları ve para cezalarının TFF'nin gelirleri arasında yer aldığı öngörülmüş; 11. maddenin (1) numaralı fıkrasında ise TFF'nin gelirlerinin her türlü vergi, resim ve harçtan muaf olduğu belirtilmiştir. Buna göre TFF'nin kamu ayrıcalıklarından yararlandığı anlaşılmaktadır.

32. Öte yandan 15. maddede futbol müsabaka ve faaliyetlerinde disiplin ihlalleri ve sportmenliğe aykırı fiiller ve bunlara uygulanacak cezaların Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği (FIFA) ve Avrupa Futbol Federasyonları Birliği (UEFA) hükümlerine uygun olarak TFF Statüsü ve bu Statü'nün çizdiği çerçevede Yönetim Kurulunun yapacağı talimatlarla belirleneceği öngörülmek suretiyle TFF'ye disiplin cezalarını düzenleme yetkisi tanınmıştır.

33. 17. maddenin (1) numaralı fıkrasında da TFF tarafından hafta sonu veya iş günlerinde oynanacak maçlarda görevlendirilen ve uhdesinde kamu görevi olan kişilerden hakemler, temsilciler ve gözlemciler ile TFF kurul üyelerinin çalıştıkları kurumların yetkili makamlarının bilgileri dâhilinde görevleri süresince idari izinli sayılacakları öngörülmüştür. Söz konusu kamu görevlilerinin TFF bünyesindeki görevleri süresince Kanun gereğince idari izinli sayılmaları da TFF'nin kamuyla bağlantısını göstermektedir.

34. Ayrıca 12. maddede ulusal müsabakalarda yer alan kulüplerin yerine getirmeleri gereken ölçütlerin FIFA ve UEFA kulüp lisans sistemi talimatları doğrultusunda Yönetim Kurulu tarafından belirleneceği hükme bağlanmıştır. Bu bağlamda kulüplere lisans verme konusunda yetkili kuruluş olması da TFF'nin kamusal yönünü gösteren başka bir husustur.

35. Bu itibarla söz konusu düzenlemeler dikkate alındığında TFF'nin kamu tüzel kişiliğini haiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

36. 4. maddenin (7) numaralı fıkrasında TFF'nin kurul veya organlarının TFF Statüsü uyarınca atanarak veya seçilerek göreve geleceği, (8) numaralı fıkrasında ise seçimlerin özgür ve bağımsız demokratik yollarla gerçekleştirileceği öngörülmüştür.

37. Bununla birlikte TFF'nin merkez teşkilatı içinde bulunan Yönetim Kurulunun üyelerinin hangi nitelikleri taşımaları gerektiği ve seçilmelerine ilişkin usul ve esaslar ile ilgili olarak Kanun'da herhangi bir düzenlenmeye yer verilmemiştir.

38. 3. maddenin (2) numaralı fıkrasında TFF'nin teşkilatı, görev ve yetkileri, teşkilatının çalışma usul ve esasları, oluşturulacak diğer kurul ve birimleri, merkez ile yurt içi ve yurt dışı teşkilat birimlerinin görevleri ile Kanun'un uygulanmasına dair diğer hususların TFF'nin üyesi olduğu FIFA ve UEFA hükümlerine uygun olarak TFF Genel Kurulu tarafından hazırlanıp Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girecek olan TFF Statüsü ve Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan ve aksi kararlaştırılmadıkça TFF'nin resmî internet sitesinde yayımlandığı gün yürürlüğe girecek olan talimatlarla belirleneceği hükme bağlanmıştır.

39. Bu itibarla Yönetim Kurulunun oluşumu ile çalışma usul ve esaslarına ilişkin olarak Kanun'da temel ilkeler ile genel çerçeve belirlenmeksizin bu konuda doğrudan TFF'ye düzenleme yetkisinin verildiği anlaşılmaktadır.

40. Diğer yandan 18. maddenin (2) numaralı fıkrasında Kanun'da, TFF Statüsü ve ilgili diğer talimatlarda hüküm bulunmayan hâllerde 4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu ile 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümlerinin kıyasen uygulanacağı belirtilmiştir.

41. Buna göre Yönetim Kurulunun oluşumu ve çalışma usul ve esaslarına ilişkin olarak TFF Statüsü ile düzenleme yapıldığı takdirde anılan kanunlarda yer alan hükümlerin kıyasen uygulanamayacağı açıktır.

42. Öte yandan kuralda Yönetim Kurulunun erişimin engellenmesine karar verme yetkisini devredebileceği öngörülen idari birimde görev alacak kişilerin sahip olması gereken nitelikler ile bu

birimin çalışma usul ve esaslarına ilişkin olarak da Kanun'da herhangi bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

43. Bu itibarla söz konusu görevlilerin erişimin engellenmesi bağlamında yeterli donanımına sahip olmalarını sağlayacak, ayrıca Yönetim Kurulu tarafından kendilerine devredilecek yetkiyi keyfî şekilde kullanmalarını engelleyecek herhangi bir güvencenin bulunmadığı anlaşılmaktadır.

44. 22/4/2022 tarihli ve 7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu'nun 42. maddesinin (1) numaralı fıkrasında spor federasyonlarının her türlü iş ve işlemleri ile harcamalarının denetimi, incelemesi ve soruşturmasının Gençlik ve Spor Bakanı (Bakan) tarafından görevlendirilecek denetim elemanlarınca yapılacağı; (5) numaralı fıkrasında ise federasyon faaliyetlerinde görevli bulunanların görevleriyle ilgili olarak işlemiş oldukları suçlar bakımından kamu görevlisi sayılacağı hükme bağlanmıştır. Bununla birlikte anılan Kanun'un 1. maddesinin (2) numaralı fıkrasında Kanun'un 3 ila 20. maddeleri, 42. maddesinin (4) numaralı fıkrası ve 47. maddesinin (5) numaralı fıkrası saklı kalmak şartıyla Kanun hükümlerinin kuruluş kanunu bulunan spor federasyonları hakkında uygulanmayacağı belirtilmiştir.

45. Buna göre Bakan tarafından görevlendirilecek denetim elemanlarınca kuruluş kanunu bulunan bir spor federasyonu olan TFF'nin her türlü iş ve işlemlerinin denetlenmesinin mümkün olmadığı anlaşılmaktadır. Kanun'un 42. maddesinin (4) numaralı fıkrasının birinci cümlesi uyarınca TFF açısından yapılacak Gençlik ve Spor Bakanlığının (Bakanlık) denetiminin kapsamı, Bakanlık tarafından yapılacak ayni ve nakdî yardımlar ile tahsislerin mevzuata ve amacına uygun olarak harcanması ve kullanılmasına yönelik konularla sınırlı olacaktır.

46. Dolayısıyla Bakanlık tarafından Yönetim Kurulunun erişimin engellenmesine ilişkin işlemlerinin denetlenemeyeceği açıktır.

47. Bu itibarla üyelerinin nitelikleri, yapısı ve oluşumu belirli olmayan Yönetim Kurulu ile idari birime Bakanlık denetimine de tabi olmayacak şekilde ifade özgürlüğünün sınırlandırılmasına yönelik icrai karar alma yetkisi tanıyan kuralın keyfî uygulamalara karşı önlem içerdiği söylenemez.

48. Diğer yandan erişimin engellenmesi kararlarına karşı başvurulacak yargısal yolun usule ilişkin etkili güvenceler içermesi gerekmektedir.

49. Kuralda ilgili içeriğe veya internet sitesinin tümüne yönelik erişimin engellenmesi kararına karşı bir hafta içinde sulh ceza hâkimliğine itiraz edilebileceği öngörülmüştür.

50. 5651 sayılı Kanun'un gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi hususunda düzenlemelere yer verilen 8/A maddesinin üçüncü fıkrasında kuralda öngörülen erişimin engellenmesi yöntemine benzer bir hükme yer verilmiştir.

51. Anılan fıkarda söz konusu madde kapsamında verilen erişimin engellenmesi kararlarının ihlalin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak (URL, vb. şeklinde) içeriğe erişimin engellenmesi yöntemiyle verileceği ancak teknik olarak ihlale ilişkin içeriğe erişimin engellenmesinin mümkün olmadığı veya ilgili içeriğe erişimin engellenmesi yoluyla ihlalin önlenemediği durumlarda internet sitesinin tümüne yönelik olarak erişimin engellenmesi kararı verilebileceği öngörülmüştür. Ayrıca madde kapsamında verilen erişimin engellenmesi kararına karşı 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümleri uyarınca sulh ceza hâkimliğine başvurulması mümkündür.

52. Anayasa Mahkemesi bireysel başvuru kapsamında verdiği bir kararda 5651 sayılı Kanun'un 8/A maddesinde içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesine ilişkin uyuşmazlıklar yönünden hukuk sistemindeki mevcut yargılama usullerinden farklı bir yöntemin öngörüldüğü, bu kapsamda içeriğin çıkarılmasına ve/veya erişimin engellenmesine yönelik idari

işlemin sulh ceza hâkimi tarafından onaylanması kararına karşı 5271 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılan itirazın reddedilmesiyle anılan işlemin kesinleştiği ve bu bakımdan ilgili internet içeriklerine erişimin belirsiz süreyle engellenmesinin mümkün olduğu belirtilmiştir (*Artı Media Gmbh* [GK], B. No: 2019/40078, 14/9/2023, § 44).

53. Anılan kararda 5651 sayılı Kanun'da öngörülen erişimin engellenmesi yolunda ilgililerin silahların eşitliği ilkesinden yararlanamadıkları, savunmalarını ortaya koymak için makul imkânlarla ulaşamadıkları, hukuki dinlenilme ile çelişmeli yargılama hakkına sahip olabilecekleri tek aşamanın itiraz aşaması olduğu ancak itiraz yolunun tarafların yargılamaya aktif olarak katılımını öngören çelişmeli bir yargılama sunmaktan ve yargılamanın ilk aşamasındaki eksiklikleri telafi etmekten uzak olduğu, bu nedenle söz konusu maddenin yargılama hukukunun usulü güvencelerini barındırmadığı, sıkı ve etkili bir koruma mekanizmasına sahip olmadığı, demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun ve orantılı karar verilmesini sağlayacak güvenceleri de içermediği değerlendirilmiştir (*Artı Media Gmbh*, § 44).

54. Anayasa Mahkemesi bu kapsamda anılan Kanun'un 8/A maddesinin kamusal makamların takdir yetkisini daraltmak suretiyle keyfi uygulamaların önüne geçebilecek temel güvenceleri içermediğini belirterek ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır (*Artı Media Gmbh*, §§ 47, 56).

55. Öte yandan Anayasa Mahkemesinin 25/12/2024 tarihli ve E.2022/6, K.2024/225 sayılı kararında elektronik satış portalı üzerinde yapılacak ihaleler kapsamında ihale alıcılarının hak ve menfaatlerine zarar veren internet siteleri hakkında söz konusu maddenin uygulanacağını öngören 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 111/b maddesinin yedinci fıkrasında yer alan "...ile ihale alıcılarının hak ve menfaatlerine..." ibaresinin de iptaline karar verilmiştir.

56. Kuralda düzenlenen erişimin engellenmesi yönteminin 5651 sayılı Kanun'un 8/A maddesinde öngörülen usul ile benzer nitelik taşıması, ayrıca kural kapsamındaki erişimin engellenmesi kararına karşı da sulh ceza hâkimliğine başvurulabileceğinin hükme bağlanması nedeniyle Anayasa Mahkemesinin söz konusu kararlarında kanunilik ilkesi bağlamında belirtilen gerekçeler bu kural yönünden de geçerlidir.

57. Buna göre kuralda erişimin engellenmesi kararına karşı öngörülen yargısal yolun usule ilişkin etkili güvenceler içerdiği söylenemez.

58. Kaldı ki kuralda erişimin engellenmesi kararının ilgililere tebliğ edilmesine yönelik bir hükme yer verilmediği ve bu bağlamda sulh ceza hâkimliğine başvurulması için öngörülen bir haftalık sürenin hangi tarihte başlayacağını belirsizliğe neden olmayacak şekilde düzenlenmediği anlaşılmaktadır.

59. Bu itibarla kuralla ifade özgürlüğüne getirilen sınırlamanın kanunilik şartını sağlamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

60. Açıklanan nedenle kural, Anayasa'nın 13. ve 26. maddelerine aykırıdır. İptali gerekir.

Kadir ÖZKAYA, Basri BAĞCI, Rıdvan GÜLEÇ ve İrfan FİDAN bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın 13. ve 26. maddelerine aykırı görülerek iptal edildiğinden ayrıca Anayasa'nın 28., 35., 36. ve 153. maddeleri yönünden incelenmemiştir.

2. Maddenin (2) ve (3) Numaralı Fıkralarının İncelenmesi

61. 5894 sayılı Kanun'un ek 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının iptali nedeniyle anılan maddenin (2) ve (3) numaralı fıkralarının uygulanma imkânı kalmamıştır.

62. Açıklanan nedenle söz konusu fıkralar 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası kapsamında değerlendirilmiş ve bu fıkralar yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminin yapılmasına gerek görülmemiştir.

V. İPTALİN DİĞER KURALLARA ETKİSİ

63. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrasında kanunun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün belirli kurallarının iptali, diğer kurallarının veya tümünün uygulanmaması sonucunu doğuruyorsa bunların da Anayasa Mahkemesince iptaline karar verilebileceği öngörülmektedir.

64. 5894 sayılı Kanun'un ek 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının iptali nedeniyle uygulanma imkânı kalmayan anılan maddenin (2) ve (3) numaralı fıkralarının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptalleri gerekir.

VI. İPTAL KARARININ YÜRÜRLÜĞE GİRECEĞİ GÜN SORUNU

65. Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasında “*Kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez.*” denilmekte, 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrasında da bu kural tekrarlanmak suretiyle Anayasa Mahkemesinin gerekli gördüğü hâllerde Resmî Gazete'de yayımlandığı günden başlayarak iptal kararının yürürlüğe gireceği tarihi bir yılı geçmemek üzere ayrıca kararlaştırabileceği belirtilmektedir.

66. 5894 sayılı Kanun'un ek 1. maddesinin iptal edilmesi nedeniyle doğacak hukuksal boşluk kamu yararını ihlal edecek nitelikte görüldüğünden Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince ilişkin iptal hükmünün kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesi uygun görülmüştür.

VII. YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI TALEBİ

67. Dava dilekçesinde özetle, dava konusu kuralın uygulanması hâlinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğabileceği belirtilerek yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmesi talep edilmiştir.

21/12/2021 tarihli ve 7346 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 29. maddesiyle 5/5/2009 tarihli ve 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'a eklenen ek 1. maddeye yönelik iptal hükmünün yürürlüğe girmesinin ertelenmesi nedeniyle bu maddeye ilişkin yürürlüğün durdurulması talebinin REDDİNE 17/6/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

VIII. HÜKÜM

21/12/2021 tarihli ve 7346 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 29. maddesiyle 5/5/2009 tarihli ve 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'a eklenen ek 1. maddenin;

A. (1) numaralı fıkrasının Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Kadir ÖZKAYA, Basri BAĞCI, Rıdvan GÜLEÇ ile İrfan FİDAN'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK DOKUZ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

B. Kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK DOKUZ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

17/6/2025 tarihinde karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Basri BAĞCI

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
İrfan FİDAN

Üye
Kenan YAŞAR

Üye
Muhterem İNCE

Üye
Yılmaz AKÇİL

Üye
Ömer ÇINAR

Üye
Metin KIRATLI

Karşı oy

1. 7346 sayılı Kanunun 29. maddesi ile 5.05.2009 tarihli ve 5894 sayıda Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna eklenen ek 1. maddenin birinci fıkrasının incelenmesi sonucu, çoğunluk tarafından kuralın Anayasanın 13 ve 26. maddelerine aykırı olduğu görüşüyle iptaline karar verilmiştir.

2. Çoğunluk iptal sonucuna ulaşırken, kuralın ifade hürriyetine sınırlama getirdiği ancak bu sınırlamanın Anayasanın 13. maddesindeki kanunilik şartını karşılamadığı gerekçesine dayanmıştır.

3. Kural içeriğinde işlemin nasıl yapılacağına dair bir belirsizlik yoktur. Hangi yayınların hangi şartlarda ve hangi usul izlenerek engelleneceği hususu tereddüte mahal bırakmayacak şekilde düzenlenmiştir.

4. Çoğunluğun belirsiz olarak gördüğü husus; Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) yönetim kurulunun teşekkül tarzı ile erişimin engellenmesi işlemini yapacak idari birimin nasıl oluşturulacağı ve hangi nitelikteki kişilerin burada görev alacağı hususunun belirsiz olmasıdır. Diğer taraftan sistemin çalışma usul ve esaslarının da kanunda net olarak düzenlenmemiş olması iptal gerekçesi olarak değerlendirilmiştir.

5. Gerek yönetim kurulunun ve gerekse oluşturulacak birimin nasıl teşkil edeceğine ilişkin sorun iptal talebine konu edilen hükmün mevzusu değildir.

6. Bu birimlerin teşekkül tarzına ilişkin esaslar Kanunun 3. maddesinin ikinci fıkrasında *“TFF’nin teşkilat, görev ve yetkileri, teşkilatın çalışma usul ve esasları, oluşturulacak diğer kurul ve birimler, merkez, yurt içi ve yurt dışı teşkilat birimlerinin görevleri ile bu Kanunun uygulanmasına dair diğer hususlar; TFF’nin üyesi bulunduğu FIFA ve UEFA kurallarına uygun olarak, Genel Kurulun yapacağı ve Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girecek TFF Statüsü ile Yönetim Kurulunun yapacağı ve aksi kararlaştırılmadığı sürece TFF’nin resmi internet sitesinde yayımlandığı gün yürürlüğe girecek talimatlarla belirlenir”* denilmek suretiyle uluslararası standartlar da gözetilerek düzenlenmiştir.

7. Burada kurumun özerk yapıda olmasına ve uluslararası standartlar içerisinde kalmasına özen gösterilmektedir. TFF kendisi açısından kuruluş normu niteliğinde olan *“TFF Statüsünü”* genel kurulu marifetiyle bizzat kendisi oluşturmaktadır (5894 sayılı Kanunun 2. maddesinin birinci fıkranın (i) bendi). Bu statüsünde uluslararası FIFA ve UEFA kurallarına uygun olması gerekmektedir. Kanun koyucu oluşturmak istediği özerk yapının iç işleyişine ilişkin düzenlemelerde de yetkiyi kurumun kendi organlarına vermek suretiyle bir takdir hakkı kullanmıştır.

8. Diğer taraftan futbol müsabakalarında elde edilen gelirlerden TFF’ye belli oranda para aktarılması öngörülmüş olup (5894 sayılı kanunu 8.maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi), bu gelirin sağlıklı bir şekilde elde edilebilmesinin bir ön koşulu da korsan yayınların engellenmesidir.

9. İtiraz konusu kural bu mevzuyu düzenlemekte olup, yayını izleyenler açısından bilgi edinme hakkı özelliği gözetilerek durum ifade hürriyet açısından irdelenmiş olsa da mevzunun mahiyeti mülkiyete ve ticari faaliyete daha yakındır. Zira yayın hakları ücret karşılığı üçüncü kişilere verilmek suretiyle buradan bir gelir elde edilmekte TFF de bu gelirden pay almaktadır. Yayıncı kuruluşlar ve kulüpler açısından bu işlem tamamen ticari bir faaliyettir. TFF de bu faaliyetin sağlıklı bir şekilde yürütülmesinden sorumludur. Bu çerçevede iptal talebine konu edilen ek 1. maddenin birinci fıkrasında hukuka aykırı olarak yapılan yayınların engellenmesi hususunda TFF’ye bir yetki verilmiştir.

10. İncelemeye konu edilen kural, yukarıda da izah edildiği gibi, bu işlemin nasıl yapılacağını ayrıntılı bir şekilde düzenlemektedir. Yetkiyi kullanacak organlar da iç işleyişi çerçevesinde TFF tarafından oluşturulmakta ve bu aşamada uluslararası düzenlemelerde devreye girmektedir. Burada varlığı iddia edilen belirsizlikler işleyişle ilgili değil oluşumla ilgili olup daha önce de ifade edildiği gibi iptal talebine konu edilen normun mevzusu değildir.

11. Diğer taraftan yayınlara yapılacak müdahalenin gerekçesi yayının hukuka aykırı olduğunun tespiti ile alakalıdır. Bu tespit tartışmalı ve derin araştırmaları gerektiren bir nitelik arz etmemekte, yayın hakkı olmayan bir unsur tarafından internet ortamında bir müsabakanın yayınlanmasına engel olunmasıyla sınırlı bir konuya tekabül etmektedir.

12. Bunlara ek olarak bu işlemin yayının devam ettiği sürede ve kısıtlı bir zaman dilimi içerisinde yapılması gerekmektedir. İşleyişin doğasından kaynaklanan aciliyet, kurum içerisinde bu yetkinin kullanılmasının kurul halinde çalışan organlardan, daha az sayıda kişilerden oluşan birimlere yöneltilmesi gibi bir tercihi de zorunlu kılmaktadır.

13. Kaldı ki içeriğin engellenmesi şeklinde yapılan müdahale yargı denetimine tabi olup, yapılan işlemde bir haksızlığının tespiti durumunda genel kurallara göre müdahale imkanı her zaman vardır.

14. Bu değerlendirmeler çerçevesinde, konunun ifade hürriyetiyle bağlantısı olmakla birlikte ticari boyutunun da ağır basması, erişim engelleme işleminin, tespiti zorluk arz etmeyen bir noktaya tekabül etmesi, işleyişin doğasından kaynaklanan aciliyet, bu yetkinin daha küçük birim veya kişiler tarafından kullanılması gerekliliği ve yapılan işlemin yargı denetimine tabi tutulması hususları birlikte değerlendirildiğinde kuralın Anayasaya aykırı olmadığını düşündüğümüzden aksi yöndeki çoğunluk görüşüne iştirak edilmemiştir.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Başkanvekili
Basri BAĞCI

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
İrfan FİDAN